

Anklagelser om fusk kvarstår

Anklagelserna om forskningsfusk mot en bröstcancerforskare vid Radiumhemmet kvarstår. Det skriver den expertgrupp som på uppdrag av Karolinska institutet granskat forskarens genmål.

Den aktuella forskaren var tidigare verksam som onkolog vid Radiumhemmet i Solna. I sin forskning har han försökt hitta analysmetoder för hur allvarlig en cancertumör är.

Hans forskning blev 1996 föremål för granskning av en extern expertgrupp ledd av professor Jan Pontén vid Akademiska sjukhuset i Uppsala. Granskningen ledde till starka misstankar om olika former av forskningsbedrägerier.

Forskaren har i ett omfattande svar redogjort för sitt arbete och nu har expertgruppen även gått igenom denna redogörelse.

Genmålet föranleder inte någon förändring av slutsatserna i den första utredningen. »... manipulation av data bedöms vara avsiktliga och ägnade att ge en felaktig bild av forskningsresultaten», skriver expertgruppen bl a.

Det riktas kritik mot att forskaren inte levererat primärdata i en verifierbar form till expertgruppen, data som bl a legat till grund för 14 artiklar rörande genamplifiering.

Försök som gjorts då formalinfixe-

starka kopplingar till olika fackförbund; Folksam till LO, Trygg-Hansa till TCO etc. Nu blir det en tydlig koppling mellan Salus och Saco, säger Staffan Blomberg.

– Samarbetet leder till att vi även kommer att kunna erbjuda en del nya produkter. I första hand handlar det om att föra över produkter från läkarkollektivet till övriga akademikergrupper, bl a ansvarsförsäkring.

En ytterligare koppling är att Sacos ordförande, tillika Läkarförbundets VD, Anders Milton dessutom är ordförande i Salus.

Finansmarknaden avvaktande

För de 13 000 läkare som är aktieägare i Salus Holding har nyförvärv och samarbetsavtal ännu inte avspeglat sig i aktievärdet.

Inte heller den positiva företagsanalys av Salus som gjordes av Finanstidningen under maj, efter det att det blev klart att Salus skulle köpa upp Ansvar, har hjälpt upp priset.

rad vävnad används innehåller osannolika resultat.

Forskarens sätt att presentera överlevnad rörande äldre kvinnor med inoperabel bröstcancer tyder på att överlevnadsdata tolkats eller manipulerats på ett tendensiöst sätt, hävdar expertgruppen.

Resultat beträffande tumörheterogenitet anses motsägelsefulla, vilket också ligger till grund för slutsatsen att data avsiktligt manipulerats.

Oegentligheterna i forskningen är omfattande och sträcker sig över mer än ett decennium. Ett stort antal publicerade artiklar från den utpekade forskaren och medarbetare bör återkallas, menar expertgruppen, som förutom Jan Pontén även består av professorerna Mathias Uhlén, Kungliga Tekniska högskolan i Stockholm, och Leif Andersson, numera på Karolinska institutet.

Cancerforskaren har möjlighet att ge synpunkter på expertgruppens yttrande innan Karolinska institutet fattar beslut i sakfrågan.

– Vi ska ta ställning till den vetenskapliga kvaliteten på hans forskning, säger Hans Wigzell, rektor vid Karolinska institutet.

– Effekten kan bli att vi uppmanar de författare som står bakom artiklarna, att kontakta de aktuella tidskrifterna och be att artiklarna dras tillbaka. Vi skickar även in vår värdering av forskningen till de olika anslagsgivarna.

Peter Örn

Finanstidningen noterade dock att Ansvars skandinaviska sakförsäkringsbolag gick med storförlust på premieinkomsterna med omkring 900 miljoner kronor under 1996, att en fortsatt förlust på 35–50 miljoner kronor i år är en rimlig bedömning, samt att »marknaden med sakförsäkringar visar mager tillväxt».

Salusaktien, som sedan januari i år finns på O-listan på Stockholms fondbörs, ligger alltså på drygt 35 kronor.

– Det finns en avvaktande hållning på aktiemarknaden; hur ska lilla Salus klara av att ta hand om Ansvar med alla dess finansiella problem? frågar man sig, säger Staffan Blomberg.

– Jag tror inte aktievärdet kommer att påverkas i år. Men efter att åtgärdsprogrammet är slutfört för Ansvar och bolagets kostnader 1998 hamnar på samma nivå som för andra försäkringsbolag kommer det att visa sig i värdet på Salusaktierna.

Peter Örn

Hälsan i Mälardalen: Störst cancerrisk i Storstockholm

Den som bor i Storstockholm löper överrisk att drabbas av bl a lung- och bröstcancer. Där emot är t ex diabetes och leukemier minst lika vanliga på landsbygden. Det visar en ny kartläggning av hälsan bland invånarna i Mälardalen.

Företaget Inregia AB presenterar i rapporten Miljö och hälsa i Mälardalen ett tvärsnitt av olika sjukdomars utbredning i Mälardalen.

Det unikt stora materialet, 400 000 dödsfall, 200 000 cancerfall och 600 000 födselar, är hämtat från Socialstyrelsens och SCBs nationella medicinska register och avser tidsperioden 1976–1990. Uppgifterna har samkörts med fastighetsregistret.

För att kunna jämföra antalet dödsfall mellan olika geografiska områden har en medelpopulation räknats fram, där hänsyn tagits till köns- och ålderskillnader.

Sjukdomar med tydlig överrisk för Storstockholm är de i nervsystemet, kronisk obstruktiv lungsjukdom samt cancersjukdomar i matstrupe, bukspottkörtel, urinvägar, lungor och bröst.

Det finns även skillnader inom Stockholmsregionen; generellt är sjukligheten större i södra Storstockholm, med undantag för bröstcancer och hudcancer.

I fråga om antalet fall av prostatacancer finns en tydlig geografisk lokalisering till Sörmland och Nyköping/Oxelösund. Tydligheten i avvikelserna förekommer inte för någon av de övriga diagnoserna. Orsakerna är okända, skriver Inregia i rapporten, men de högre talen kan förmodligen förklaras med en högre obduktionsfrekvens i Nyköpingsområdet.

Leukemier, som brukar sättas i samband med yttre faktorer, är lika vanliga eller vanligare i områden utanför Storstockholm.

Analysen av födelsevikt visar en signifikant sänkt födelsevikt i Storstockholm och signifikant förhöjd i glesbygd. Det finns signifikant färre fall av missbildningar i Storstockholm och signifikant fler i övriga regionen, med undantag av glesbygden.

Syftet med studien har inte varit att bevisa samband mellan olika sjukdomar och miljöfaktorer, utan enbart att visa geografiska skillnader i utbredningen av sjukdomar där man misstänker att miljöfaktorer kan bidra till insjuknandet. •